

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่าง
โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล”

Developing Academic Achievement on Self-Conduct in accordance
with Buddhist Principles for 2nd Level of Secondary Education
Students: A Case Study Teaching of Banmoh Pattananukul School

ปนัดดา พาณิชนพรัตน์,* ไพรัช จันทร์กลิ่น,** และธัญชนก ขามคม***

Panadda Panichayapan, Phiraphat Chanklan, and Thanchanok Khamkom

Received: December 26, 2023 Revised: February 12, 2024 Accepted: March 7, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่างเรื่อง
การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้กรณีตัวอย่าง และเพื่อ
ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 จำนวน 42 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ภาคเรียนที่ 1/2566 โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” จังหวัด
สระบุรี เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย จำนวน
30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า T-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้ จำนวน 12 แผน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลัง
การใช้กรณีตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$)

คำสำคัญ: กรณีตัวอย่าง, พระพุทธศาสนา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

* สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

** สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

*** สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Abstract

This research aims to create learning activity plans for the topic of self-conduct according to Buddhist principles by using the case method, to study students' achievement, and to evaluate student satisfaction after implementing the case method. The sample group, derived by purposive sampling, included 42 students of Mathayom 2 who enrolled in semester 1/2023 at Banmoh Pattananukul School, Saraburi Province. Research instruments included 12 learning plans, a 30-question multiple-choice academic achievement test, and a 20-item 5-likert scale satisfaction survey. Statistics used in this research were average, standard deviation, and dependent t-test.

Research results revealed that 12 learning plans were developed, and the comparison of academic achievement yielded the post-test was higher than that of the pre-test at the statistically significant level of .05. For the result of the satisfaction survey after implementing the case method, students were satisfied at the highest level ($\bar{x} = 4.64$).

Keywords: Case Method, Buddhism, Academic Achievement

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทยมีความรุนแรงซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมเมือง ประกอบกับวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ รวมถึงอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาความรุนแรง เป็นต้น ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นในปัจจุบันได้แก่ ปัญหายาเสพติด และปัญหาความรุนแรง ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่ชักจูงไปในทางไม่ดี ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงในสังคม (ลักษณะ พงษ์กฤษมา, 2560, ย่อหน้า 1) จากการสำรวจขององค์การยูนิเซฟ ต่อการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ใน พ.ศ. 2561 จากทั้งหมด 122 ประเทศทั่วโลก พบว่าเยาวชนทั่วโลกที่มีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี กว่าครึ่งหรือประมาณร้อยละ 51 หรือราว 150 ล้านคน เคยมีประสบการณ์ความรุนแรงในโรงเรียน หรือเคยถูกกลั่นแกล้งจากสังครอบข้าง ขณะเดียวกัน สถิติการใช้ความรุนแรงของเด็กไทยในปี 2561 ซึ่งมีเด็กไทยถูกรังแกในโรงเรียนเป็นอันดับ 2 รองจากญี่ปุ่น และมีแนวโน้มสูงขึ้น พบเหยื่อเฉลี่ย 6 แสนคนต่อปี หรือมีสัดส่วนนักเรียนถูกรังแกจากเพื่อนนักเรียนด้วยกันสูงถึงร้อยละ 40 (กรุงเทพมหานคร, 2566, ย่อหน้า 8) ประกอบกับในปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมาจากการรายงานสถิติของฝ่ายปกครองโรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงภายในห้องเรียนสูงที่สุด (โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล”, 2565, หน้า 8)

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนต้องประสบปัญหาในสังคม การจัดการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์จำลองเพื่อสร้างเจตคติในการแก้ไขปัญหาจริงที่เกิดขึ้นในสังคม เน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตเรื่องจริยธรรมขั้นพื้นฐาน มุ่งสอนผู้เรียนให้อยู่บนพื้นฐานของความคิด และการควบคุมพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยปราศจากความเห็นแก่ตัว ความโลภ ความหลง (นิติกานต์ ธรรมหรรษากุล, 2563 หน้า 239) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถปรับตัวกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 หน้า 72) ซึ่งเป็นทักษะการปฏิบัติตนในการรับมือและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสังคม การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันโรงเรียนต้องเน้นให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์เพื่อร่วมกันค้นหาวិธีการแก้ไขและรับมือกับความรุนแรงที่เกิดในสังคมไทย จากการค้นคว้าเทคนิควิธีการ พบว่า การใช้เทคนิคการสอนกรณีตัวอย่าง (Case Study Teaching) ผู้เรียนจะได้รับการฝึกทักษะครบถ้วน ทั้งการฟัง การคิดเชิงวิเคราะห์ การวิเคราะห์สถานการณ์ ทักษะการสื่อสาร และการใช้ความคิดสร้างสรรค์บูรณาการเป็นพื้นฐานในการประกอบการตัดสินใจต่อไป

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study) ถูกนำมาใช้ครั้งแรกโดย Christopher C. Langdell (เฉลิมพร เตชะพะโลกุล, 2562 หน้า 41) ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการมุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ไขปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ความคิดของผู้อื่น

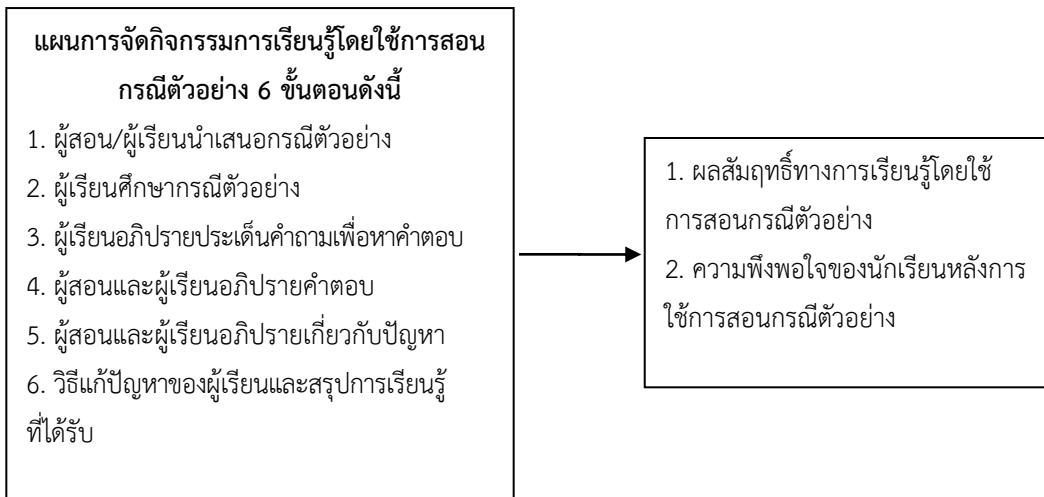
มีมุมมองกว้างขึ้น พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เสนอสถานการณ์จริง พร้อมได้ฝึกแก้ไขปัญหา เพื่อลดความเสี่ยงกับผลที่เกิดขึ้น ช่วยให้เกิดความพร้อม ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน วิจัยสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ทิศนา ขัมมณี (2566, หน้า 363) ได้อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างให้มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ การเตรียมการ การนำเสนอกรณีตัวอย่าง และการอภิปราย การศึกษากรณีตัวอย่าง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างมีผู้ได้ทำวิจัยแล้ว ดังเช่นการวิจัยของ กันตถณ ชื่นกลิ่นรูป (2565, หน้า บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบบรรยาย 4 โดยใช้กรณีตัวอย่างพบว่า การเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถคิดได้ คิดเป็นมีพัฒนาการทักษะการคิดแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร บุญเลี้ยง (2563, หน้า 180) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการกฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศโดยใช้กรณีศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศหลังการเรียนโดยใช้กรณีศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด เกิดกระบวนการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นของสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างมาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยการส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาและเสนอสถานการณ์ ทำให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาจากหัวข้อที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้มีทักษะการแก้ไขปัญหา โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับประยุกต์ปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีทักษะการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงของวัยรุ่นในสังคมไทย ได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้การสอนกรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้การสอนกรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

กรอบแนวความคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest –Posttest Design (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2553, หน้า 249) กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 206 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่าง เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ออกแบบตามแนวคิด ทิศนา ขัมมณี (2566, หน้า 363) ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ผู้สอน/ผู้เรียนนำเสนอกรณีตัวอย่าง ขั้นที่ 2 ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง ขั้นที่ 3 ผู้เรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ ขั้นที่ 4 ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายคำตอบ ขั้นที่ 5 ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหา และขั้นที่ 6 วิธีแก้ปัญหาของผู้เรียนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ จำนวน 12 แผน นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผลจากการให้ข้อเสนอแนะ

พบว่า การนำกรณีตัวอย่างที่เสนอมาใช้กับผู้เรียนในชั้นกิจกรรมกลุ่ม มีการแบ่งกลุ่มจำนวนมากอาจทำให้ผู้สอนไม่สามารถเข้าถึงผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล” ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงรายข้อของแบบทดสอบ พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล” ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน และนำมาหาค่าความยาก ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.60 ค่าอำนาจจำแนก (B-index) อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.59 และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (1937) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยกำหนดองค์ประกอบของการประเมินความพึงพอใจตามแนวคิดของ Melo, Hernandez-Maestro, & Munoz (2017) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล และ 3) ความพึงพอใจต่อการนำไปใช้ จำนวน 20 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล” จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธี Item Total Correlation ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (r_{xy}) พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27 - 0.52 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90 - 95) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมรวม 12 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 การศึกษา 2566

4.4 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.5 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.6 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำมาหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน (T-test Dependent) กำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, และคณะ, 2555, หน้า 211)

5.2 คะแนนที่ได้จากการสอบถามความพึงพอใจ นำมาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของ ลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

แปลความหมาย	4.51 – 5.00	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
	3.51 – 4.50	มีระดับความพึงพอใจมาก
	2.51 – 3.50	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
	1.51 – 2.50	มีระดับความพึงพอใจน้อย
	1.00 – 1.50	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่าง โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 แผนประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อริยทรัพย์ 7 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความรุนแรงกับความยุติธรรม จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความรุนแรงกับความไม่รู้ จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องพรหมวิหาร 4 กับสันติสุข จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องอภิปไตยกับสันติสุข จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 6 เรื่องกุศลธรรมกับสันติสุข จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องสังคหวัตถุกับสันติสุข จำนวน 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องสาราณียธรรมกับสันติสุข จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่องปัญหาความรุนแรงในโลกปัจจุบัน จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่องกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่องการปฏิบัติตนในฐานะชาวพุทธในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก จำนวน 1 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่องการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จำนวน 1 ชั่วโมง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แผนที่ 12 เรื่องการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ผู้วิจัยออกแบบการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเทคนิคการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างตามขั้นตอนของ ทิศนา ขัมมณี (2566, หน้า 363) มีทั้งหมด 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้สอน/ผู้เรียน โดยผู้สอนได้เสนอกรณีตัวอย่าง เรื่อง ความรุนแรงในสังคมไทยหรือเรื่องที่เป็นประเด็นสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ขั้นที่ 2 ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง ผู้สอนให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และแจกใบความรู้เรื่อง ความรุนแรงในสังคมไทย พร้อมแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อร่วมกันศึกษา ขั้นที่ 3 ผู้เรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ ในขั้นตอนนี้ผู้สอนได้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นจำนวนเท่ากัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้รับไปกันภายในกลุ่ม ขั้นที่ 4 ผู้สอนจำเป็นต้องชี้แนะให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดในระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 5 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อชี้ให้ผู้เรียนเห็นจุดประสงค์ในการได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง เมื่อดำเนินกิจกรรมกลุ่มเสร็จ ผู้สอนและผู้เรียนออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน 1 - 2 กลุ่ม โดยผู้สอนคอยชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และขั้นที่ 6 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้รับ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและสามารถนำเรื่องที่เรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

(n=42)					
การทดสอบ	จำนวนข้อสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t	sig
ก่อนเรียน	30	15.50	3.468	18.846*	0.000
หลังเรียน	30	21.20	2.140		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x}$ = 21.20, S.D. = 2.140) สูงวก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 15.50, S.D. = 3.468) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ด้าน	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1. ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.67	1.57	มากที่สุด
	2. มีการประยุกต์เนื้อหาที่สอนให้เข้ากับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน	4.50	1.69	มาก
	3. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	4.56	1.70	มากที่สุด
	4. ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	4.89	1.83	มากที่สุด
	5. ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมกันอภิปราย	4.72	1.66	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนสนุก น่าสนใจ และส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น	4.82	1.34	มากที่สุด
	7. ผู้สอนให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสม	4.62	1.29	มากที่สุด
	8. ผู้สอนให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.66	1.63	มากที่สุด
	9. ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	4.37	1.80	มาก
	10. ผู้สอนตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.79	1.43	มากที่สุด
ด้านการวัดและการประเมินผล	11. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	4.51	1.54	มากที่สุด
	12. ผู้สอนใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.58	1.72	มากที่สุด
	13. ผู้สอนยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	4.57	1.64	มากที่สุด
	14. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.49	1.55	มาก
	15. ผู้สอนประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.68	1.72	มากที่สุด

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาคำพึงพอใจของนักเรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่าง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ด้าน	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	16. ผู้สอนมีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างเหมาะสม	4.73	1.35	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้	17. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.60	1.66	มากที่สุด
	18. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้	4.74	1.53	มากที่สุด
	19. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปแก้ไขพฤติกรรมตนเองในชีวิตประจำวันได้	4.59	1.71	มากที่สุด
	20. นักเรียนมีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ถูกต้อง	4.77	1.60	มากที่สุด
รวม		4.64	1.28	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการสอนกรณีตัวอย่างในภาพรวม ($\bar{x}$ = 4.64, S.D. = 1.28) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล ($\bar{x}$ = 4.89, S.D. = 1.83) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมากิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ ($\bar{x}$ = 4.82, S.D. = 1.34) อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้า หาคำความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ($\bar{x}$ = 4.37, S.D. = 1.80) อยู่ในระดับน้อยที่สุดตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่างสามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่าง ได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน ทั้งนี้แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนได้ออกแบบและวางแผนการสอนให้ครบถ้วนตามหลักสูตรและส่วนประกอบสำคัญ เพื่อแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตร โดยมีการระบุจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และสาระสำคัญของแผนให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียน ซึ่งมีการออกแบบกิจกรรมและนำมาสอดแทรกระหว่างการเรียนการสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข ไม่น่าเบื่อ อีกทั้งยังสะท้อนให้ผู้สอนเห็นภาพรวมของความรู้ความเข้าใจที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดการเรียนรู้ตามแผน แล้วนำไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการวิจัยของ รวีวรรณ วงศ์เดชาพันธ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและการเขียนแผนการจัดการการเรียนรู้สังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสะท้อนแนวทางให้ผู้สอนอย่างชัดเจน มีองค์ประกอบที่ครบถ้วน เข้าใจง่ายและ

นำไปสอนใช้ได้จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนจึงต้องจำเป็นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะขั้นตอนการจัดทำและหลักการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการวิจัยของ วีริชัญญ์ บุญส่ง (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้เทคนิคการศึกษานอกสถานที่ของวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผลการวิจัยพบว่า มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.42/81.00 แสดงให้เห็นถึงแผนการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยใช้เทคนิคการศึกษานอกสถานที่ของวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่าง สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่าง พบว่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกรณีตัวอย่าง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้การสอนกรณีตัวอย่างคือการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ศึกษาเรื่องที่ประเด็นสำคัญ เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่เป็นปัญหาอยู่ในสังคม และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ ได้มุมมองที่กว้างขึ้นนำเหตุผลและคำตอบที่ได้มาอภิปรายสรุปเป็นคำตอบร่วมกันเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนด้วยกันภายในห้องเรียน อีกทั้งจะได้รับมุมมอง ความคิดที่หลากหลายต่อการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติตนได้ถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์ที่ต้องเผชิญในสังคมนั้น ณ ช่วงเวลาหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ เครือโป้, และเพ็ญพนา พ่วงแพ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยกรณีศึกษาร่วมกับเทคนิคการใช้ผังก้างปลา ผลวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยกรณีศึกษาร่วมกับเทคนิคการใช้ผังก้างปลา หลังเรียน ($\bar{x} = 19.19$, S.D. = 3.95) สูงวก่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 9.70$, S.D. = 2.63) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ สายสุณีย์ เจริญสุข (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง รายวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการเรียนรู้ โดยกระบวนการคิดแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างโดยเฉลี่ยมากกว่า 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาคความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้กรณีตัวอย่าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 หลังจากใช้การสอนกรณีตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความ

พึงพอใจเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกิจกรรมที่ผู้สอนเตรียมไว้ส่งเสริมการค้นคว้าแก้ปัญหา หรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ตามความถนัด หรือความสนใจ เป็นการดึงศักยภาพฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแบบประชาธิปไตย ได้พัฒนาวิธีสื่อสารกับเพื่อน ความเป็นผู้นำ การรับผิดชอบหน้าที่ ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการยอมรับและเห็นคุณค่าความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องใช้ทักษะดำเนินการตามที่ผู้สอนมอบหมายให้ เป็นวิธีการส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ตรง กล่าวคือ ความคิดเห็นเป็นของตนเองและวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้สอนเน้นการทำกิจกรรมกลุ่มควบคู่กับการให้คำแนะนำตลอดการทำกิจกรรมกลุ่มและกระตุ้นการระดมสมองผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหาที่ได้มอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โยธิน ศิริเอ้ย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 68.21 และรองลงมากิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ ช่วยดึงดูดความสนใจ ในแง่ของความสนุกสนาน การเข้าใจได้ง่าย และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ซึ่งช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในห้องเรียนได้อย่างมาก และผลักดันให้การเรียนในห้องเรียนเกิดความสนุก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ฤทธิชัย แสณกลาง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมด้านวิธีสอน อยู่ในระดับมากและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนกรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่หลากหลาย แต่ควรควบคุมจำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่ให้มากหรือน้อยเกินไปเพื่อป้องกันมุมมองและแนวทางการตอบต่อเหตุการณ์ที่คล้ายกัน
2. การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นรูปแบบการสอนที่ให้ผลดีมากที่สุดสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์หลายสาขา แต่ควรคำนึงถึงสถานการณ์ ถึงแม้สถานการณ์จะไม่ได้เกิดขึ้นจริง แต่การตอบหรือนำไปปฏิบัติผู้สอนควรควบคุมให้เป็นตามเหตุผล และควรคำนึงถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การเรียนรู้อาจไม่กว้างเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนอาจมีมุมมองที่คล้ายกัน
3. ผู้สอนควรควบคุมเวลาในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ไม่ควรเร่งรีบหรือปล่อยเวลาให้ผู้เรียนมากเกินไป เนื่องจากคำตอบที่ได้ อาจไม่มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนได้ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การนำปัญหาและสถานการณ์อาจจะใกล้เคียงความเป็นจริง แต่ก็ไม่ได้เกิดขึ้นจริง ๆ กับผู้เรียน ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาจึงมักไปตามเหตุผลที่ถูกที่ควร ซึ่งอาจไม่ตรงกับการปฏิบัติจริงได้ นั้นคำตอบที่ผู้เรียนเสนอขึ้นมาไม่มีผิดและถูกที่ชัดเจน
2. ควรนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอ่อนได้มีส่วนร่วมในการเรียนสูงขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนเก่งและผู้เรียนอ่อน

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ เครือโป้, และเพ็ญพณอ พ่วงแพ. (2564, มกราคม - กุมภาพันธ์). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยกรณีศึกษาร่วมกับเทคนิคการใช้ผังก้างปลา. **วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 1(1), 62 - 74.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2566). **ส่องความรุนแรงสังคมไทยติดอันดับใดของโลก**. สืบค้น สิงหาคม 15, 2566, จาก <https://www.bangkokbiznews.com>.
- กันตภณ ชื่นกลืนรูป. (2565, กรกฎาคม - กันยายน). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบอริยสัจ 4 โดยใช้กรณีตัวอย่าง. **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 5(3), 137 - 147.
- เฉลิมพร เตชะพะโลกุล. (2562). การส่งเสริมสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google Classroom ร่วมกับการใช้กรณีศึกษา เรื่อง ปริมาณสารสัมพันธ์. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร**.
- ดวงพร บุญเลี้ยง. (2563, มกราคม - มิถุนายน). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชา กฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศโดยใช้กรณีศึกษา (Case Study). **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**, 2(2), 30 - 41.
- ทศนา แหมมณี. (2566). **ศาสตร์การสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 26). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด, และคณะ. (2555). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- นิติกานต์ ธรรมहरราชกุล. (2563, กรกฎาคม - ธันวาคม). การพัฒนาตนตามหลักการทางพระพุทธศาสนา. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์**, 21(2), 230 - 241.
- โยธิน ศิริเอ๋ย. (2559). **ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. สืบค้น สิงหาคม 2, 2566, จาก <https://www.thoengwit.ac.th/projectkru/projdoc/59.pdf>.
- โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกุล”. (2565). **ข้อมูลนักเรียนฝ่ายปกครอง**. สืบค้น สิงหาคม 15, 2566, จาก <https://www.banmoh.ac.th/>.
- รวีวรรณ วงศ์เดชาจันทร์. (2563, มกราคม - มิถุนายน). การพัฒนาและการเขียนแผนการจัดการการเรียนรู้ สังคมศึกษา. **วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 11(1), 25 - 35.
- ฤทธิชัย แสนกลาง. (2561). **ความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย**. สืบค้น สิงหาคม 2, 2566, จาก https://www.piya.ac.th/datashow_44260.

- ลักขณา พงษ์ภุมมา. (2560). **ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย**. สืบค้น พฤศจิกายน 15, 2566, จาก <http://164.115.41.60/knowledge/?p=436>.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2553). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีรวิชัย บุญส่ง. (2565, กุมภาพันธ์). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้เทคนิคการศึกษานอกสถานที่ของวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**, 8(2), 271 – 282.
- สายสุนีย์ เจริญสุข. (2557, มกราคม - มิถุนายน). การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง รายวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**, 8(1), 112 – 122.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สืบค้น สิงหาคม 15, 2566, จาก <https://www.moe.go.th/>.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing** (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937, June). The Theory of The Estimation of Test Reliability. **Psychometrika**, 2(3), 151 - 160.
- Likert, R. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Melo, A. J., Hernandez-Maestro, R. M., & Munoz-Gallego, P. A. (2017, February). Service Quality Perception, Online Visibility, and Business Performance in Rural Lodging Establishments. **Journal of Travel Research**, 56(2), 250-262.

